

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език) за нуждите на Департамент „Романистика и германистика“ на Нов български университет, обявен в Държавен вестник, бр. 21 от 18.03. 2016 г.

В конкурса участва един кандидат: гл. ас. д-р Елена Славчева Савова
Рецензент: проф. д-р Мария Димитрова Герджикова

Конкурсът за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език) е обявен за нуждите на Нов български университет в Държавен вестник, бр. 21 от 18.03. 2016 г. с единствен кандидат гл. ас. д-р Елена Славчева Савова. От документацията, която ми е предоставена, е видно, че са представени всички необходими документи и материали за участие в конкурса и са спазени процесуалните изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото прилагане и на Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Д-р Елена Савова притежава ОКС „магистър“ (Специалист по немска филология и учител по немски език и литература – 1990), ОНС „доктор на НБУ“ и ОНС „доктор“ по научната специалност 05.07.03. „Методика на обучението по чужд език“ (дисертационен труд „Стратегии за четене на немскоезичен художествен текст (върху материал от кратка проза)“ – диплома от ВАК от 27.03. 2007 г.). Специализирала е в Мюнхен (1995 г.-1996 г.) и Виена (2002 г.) методика на обучението по немски език, немска и австрийска литература, межкултурна херменевтика и теории за четенето.

От 1991 до 1993 е хоноруван преподавател по немски език в „Институт за чуждестранни студенти“. От 1993 до 1997 е асистент, а от 1997 до 1999 старши асистент в „Институт за чуждестранни студенти“. От 1999 до 2004 е старши асистент, а от 2004 г. досега – главен асистент в Нов български университет.

От 2009 до 2012 д-р Савова е Директор на програма „Германистика“ в Департамент „Чужди езици и литератури“, а от през 2012 г. – и Програмен директор в Департамент „Романистика и германистика“ на Нов български университет.

Научните ѝ интереси са в областта на методиката на обучението по чужд език; методиката на литературното образование (на роден и чужд език); психолингвистиката и съпоставителното езиковедство (за целите на обучението по чужд език и преводаческата практика).

Елена Савова има дългогодишен педагогически опит в широк диапазон от специалности – водила е аудиторни курсове по: Немски език, Граматика и лексикология на немския език, Превод на административно-правни документи, Превод на специализиран текст и на научно-популярен текст, История на немскоезичната литература, Методика на обучението по чужд език за възрастни, Увод в методиката на чуждоезиковото обучение, Тенденции в обучението по чуждоезична култура и развиването на межкултурна компетентност, Стратегии на преподаване и на учене в чуждоезиковото обучение на възрастни, Образователни теории и др., както и широк кръг извънаудиторни курсове, между които „Писатели-нобелисти в немскоезичната литература“, „Феминистка немска литература“, „Анализ на литературно произведение“ и пряко свързаните с направлението на конкурса „Педагогическа практика“, „Учебен педагогически стаж“, „Преддипломен педагогически стаж“ и „Хоспитиране“. Повечето от тези курсове са водени на немски език.

Като директор на програма „Германистика“ и като преподавател д-р Савова е участвала в работата по съдържанието и общата документация на програма „Германистика“, в разработването на програма „Преподавател по чужд език – английски, немски и руски език – дистанционно обучение“, както и на майнър-програмите към програма „Германистика“, на нови курсове и т. н.

Публикувала е учебни материали в книжен вид и в електронния обучителен модул „Moodle НБУ“, свързани с 20 курса, научен ръководител и рецензент е на магистърски тези.

Участвала е в два проекта, между които „Разработване на система за оценка на качеството на средното образование“, Дейност 1 „Разработване на стандарти за вътрешно оценяване по учебни предмети и по етапи“ (2010 г.), финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Савова е участвала в университетски семинари за преподаватели по немски език в Германия, в национални и международни конференции на Съюза на германистите в България, на Дружеството на преподавателите по немски език в България, на Международното сдружение на преподавателите по немски език и др.

Член е на Съюза на германистите в България, Литературното сдружение „Гьоте в България“ и Дружеството на преподавателите по немски език в България

За участие в конкурса за „доцент“ д-р Елена Савова е представила 16 научни публикации, публикувани след защита на докторската дисертация, между които 15 статии и една монография. Най-пряко свързани с тематиката на конкурса са монографията и няколко статии, изследващи различни методически и дидактически аспекти на обучението по чужд език.

Монографичният труд „Художествените текстове в обучението по немски език като чужд“ и статии № 10, 13, 14, и 16 от списъка с публикациите са свързани тематично и изследват теоретическите и практическите аспекти на приложението на художествени текстове в обучението по немски език като чужд.

Монографията е първото българско изследване, което в диахронен и синхронен анализ обобщава и систематизира съществуващите немскоезични и български теоретични и методически концепции за чуждоезиковото обучение в сравнение с теорията и практиката на методиката и дидактиката на литературното образование на роден език (немски и български), както и натрупания практически опит и приложението им в българската образователна среда.

Авторката обосновава необходимостта от целенасочено изграждане на умения за преподаване чрез приложението на художествените текстове в непрофилираното обучение по чужд език, като част от методико-дидактическата компетентност на преподавателите по немски език в България. Тя разглежда въпроси, свързани с учебното съдържание и учебните средства и предлага възможности за решаването на конкретни научни, методически и практически въпроси, свързани с широк набор от проблеми като обучението по странознание, критерии за избор на текстове, взаимозависимост между отделните литературни родове, видове и жанрове и методите на работа с тях, съвременните технологии и ресурси в обучението и др.

Монографията дава препоръки за изграждането на такива умения в рамките на университетското образование и предлага теми и идеи за бъдещи теоретични и емпирични изследвания и за създаването на оригинални български методически разработки в областта на работата с художествени текстове в обучението по немски език като чужд.

Елена Савова очертава насоки за обособяване и развитие на научна и приложна поддисциплина, свързана с работата с художествени текстове на немски език, като дял от методиката на обучението по чужд език. Тя обсъжда възможните цели, задачи и очаквани резултати от развитието на такава поддисциплина.

Монографичният труд „Художествените текстове в обучението по немски език като чужд“ обогатява теорията на обучението по чужд език и допринася за повишаване на неговата ефективност чрез задълбочено опознаване и теоретичното осмисляне на съществуващите концепции, с което подпомага работата на специалистите по методика, преподавателите и автори на учебни пособия. Предлаганите идеи за работа с текст имат разнообразни възможности за приложение и дават инструменти за избор на най-подходящите от тях в зависимост от учебните цели и потребностите на различни групи учещи.

Статии № 10, 13, 14, и 16 разглеждат отделни аспекти от представената в монографията проблематика: съвременното състояние на теорията и практиката на дидактиката за работа с художествени текстове на немски език като чужд; мястото, целите и методите за използване на художествени текстове в непрофилираното и нефилологическото обучение по немски език като чужд; обосноваване на литературната дидактика за обучението по немски език като чужд като самостоятелна изследователска и приложна област; конкретни предложения за практиката на обучение по немски език чрез литература и художествени текстове.

Друга група статии е посветена на експерименталното изследване, развиването в обучението, тестирането и оценяването на уменията за четене на чужд език. В статията „Развиване на умения за активно учене и критическо четене в контекста на програмата „Развитие на критическото мислене чрез четене и писане“ (№ 1) е представен тристъпков модел за насърчаване на активното учене. „Задачи за проверка на уменията за четене – ограничения и възможности при използването им“ (№ 4) е посветена на изследването и тестирането на четенето като процес, умение и комуникативно поведение, отчитайки сложността и трудностите на такова наблюдение. „Изследване на процеси, проблеми и стратегии на разбиране на текст чрез протоколи на мислене на глас в работа по двойки“ (№ 15, на немски език) представя изследване на стратегиите за четене на немски език като чужд и инструментариума за събиране на данни и за съдържателен и количествен анализ.

На развиването на умения за межкултурно общуване при обучението по чужд (немски) език са посветени статиите, озаглавени „Межкултурно общуване, чуждоезиково обучение и многоезичие“ (№ 6 и 7). Статията „Анкетно проучване в Нов български университет на тема „Моята любима езикова задача“ (№ 11) представя резултатите от емпирично изследване на гледната точка на студентите към обучението по чужд език. „Две изследвания като принос в развитието на теорията за учебния комплекс по съвременен език“ (№ 12) е посветена на монографичните трудове на проф. д-н Павлина Стефанова. Статията „Подкаст в обучението – опитахте ли вече?“ (№ 3) разглежда най-важните условия, които трябва да се спазват при разработването на урочна единица с използване на подкаст. „Задачи за работа по темата „Немско кино“ в обучението по немски език“ (№ 8 и 9, на немски език) предлага идеи и задачи за запознаване с достиженията на съвременното немско кино в обучението. Статията „Проблеми при трансфера на културни реалии в тематичната област „туризъм“ (№ 5, на немски език) разглежда проблеми при превода на специализирана терминология и

културни реалии и термини и предложения за тяхното решаване при общуване в областта на туризма. На разглеждането на немскоезичната и българската литература в съпоставителен план е посветена статията „Ата Трол“ на Хайнрих Хайне и „Манго и мечката“ на Пенчо Славейков – опит за сравнение“ (№ 2, на немски език), която дава нови свидетелства за влиянието на Хайне върху Славейковото творчество.

Елена Савова е автор и съавтор и на осем учебника, учебни пособия и методически ръководства, което е важно, защото практическата приложимост на теоретичните изследвания в методиката и дидактиката е истинска цел на тези науки и необходимо изискване към работата на един бъдещ хабилитиран преподавател в тази област.

Тя е съставител на рецензии за два сборника, участвала е с доклади в научни форуми, в ръководство на работни групи в квалификационни форми на обучение, в ръководството на работни групи на ежегодната конференция на Дружеството на преподавателите по немски език в България, в провеждане на семинари в НБУ, в Общонаучни конференции и в проекти за стратегическо развитие на НБУ.

Кандидатката е посочила 19 цитирания на нейни публикации, включително в авторитетни международни издания по методика на обучението по немски език, в доклад на Национална конференция на Дружеството на преподавателите по немски език в България, в дисертационни трудове и др.

В заключение смятам, че кандидатката отговаря напълно на изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ, представените публикации са показателни за научното ниво на Савова и в частност за експертния ѝ опит в областта на методиката и дидактиката на чуждоезиковото обучение. Налице е и изискваната от чл. 24, ал. 3 от ЗРАСРБ преподавателска натовареност.

Приносителите, доказаното приложение в обучението, уменията и компетенциите, демонстрирани от представените публикации, и опитът на кандидатката в сферата на практико-приложното обучение ми дават основание да изкажа убедено положително становище за избора на д-р Е. Савова за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език).

София

3.08.2016 г.

проф. д-р Мария Герджикова